

Ministerstwo Finansów

Departament Podatków Dochodowych

Warszawa, 13 marca 2026 roku

Sprawa: Odpowiedź na wystąpienie
nr V.511.184.2026.KB z 10 lutego br.
Znak sprawy: DD3.055.2.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Piotr Mierzejewski

Dyrektor Zespołu Prawa Administracyjnego i Gospodarczego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na wystąpienie dotyczące obecnego kształtu ulgi prorodzinnej, z limitem dochodowym dla podatników wychowujących jedno dziecko, Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia.

Przy projektowaniu przepisów podatkowych konieczne jest zachowanie równowagi pomiędzy wsparciem podatników, a zapewnieniem stabilności finansowej państwa. Dlatego też jakiegokolwiek decyzje w zakresie ulg podatkowych muszą być podejmowane w sposób rozważny z uwzględnieniem konsekwencji ekonomicznych.

W związku z tym wyjaśniamy, że uregulowana w art. 27f ustawy PIT¹ ulga na dzieci, jest preferencją podatkową polegającą na pomniejszeniu podatku dochodowego od osób fizycznych (podatek PIT) obliczonego według skali podatkowej² z tytułu:

- wykonywania władzy rodzicielskiej wobec małoletniego dziecka,
- pełnienia funkcji opiekuna prawnego małoletniego dziecka, pod warunkiem, że opiekun mieszka z tym dzieckiem,

¹ ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.), dalej „ustawa PIT”

² o której nowa w art. 27 ust. 1 ustawy PIT

- sprawowania nad małoletnim dzieckiem opieki poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą,
- utrzymywania dziecka pełnoletniego, które otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny, dodatek pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- utrzymywania dziecka pełnoletniego, które nie ukończyło 25. roku życia, uczy się lub studiuje oraz spełnia kryterium dochodowe.

Kryterium dochodowe dotyczące pełnoletniego (do 25. roku życia), uczącego się dziecka jest spełnione, jeśli jego roczne zarobki nie przekraczają kwoty dwunastokrotności kwoty renty socjalnej określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej³.

Ulga na dzieci ma charakter odstępstwa od konstytucyjnej zasady powszechności opodatkowania, a jej zakres i konstrukcja zależą od woli ustawodawcy, który kształtując system podatkowy uwzględnia cele społeczne i gospodarcze, w tym konstytucyjną zasadę ochrony rodziny. Konstrukcja ulgi odzwierciedla założenie silniejszego wsparcia rodzin wielodzietnych. Wyraża się to w wyższych kwotach odliczenia na trzecie i kolejne dziecko oraz w braku kryterium dochodowego dla rodziców/opiekunów przy wychowywaniu co najmniej dwojga dzieci. Kryterium dochodowe dotyczy wyłącznie podatników wychowujących jedno dziecko i wynosi 112 000 zł w przypadku małżonków pozostających przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim oraz osób samotnie wychowujących dziecko oraz 56 000 zł w przypadku pozostałych podatników. Istotne jest, że kryterium to nie ma zastosowania w przypadku wychowywania jednego dziecka z niepełnosprawnością.

Przy ustalaniu kryterium dochodowego uwzględnia się łączne dochody (przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodów) opodatkowane według skali podatkowej², 19% podatkiem dla niektórych przychodów z kapitałów pieniężnych⁴ oraz 19% podatkiem liniowym dla dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej i działów specjalnych produkcji rolnej⁵. Ponadto dochody te pomniejsza się o kwotę składek na ubezpieczenia społeczne⁶ oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne⁷.

Odnosząc się do treści wystąpienia zauważamy również, że ustawodawca, wprowadzając limit dochodowy dla podatników wychowujących jedno dziecko, nie przewidział mechanizmu jego waloryzacji, ponieważ taki obowiązek nie istniał i nadal nie istnieje.

Niewątpliwie podniesienie omawianego limitu dochodowego oznaczałoby zmniejszenie dochodów z podatku PIT. To z kolei wpłynęłoby na stabilność finansów publicznych i równowagę budżetową. Skutkiem tego pojawiłaby się konieczność

³ ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 420, z późn. zm.)

⁴ o których mowa w art. 30b ustawy PIT

⁵ o których mowa w art. 30c ustawy PIT

⁶ art. 26 ust. 1 pkt. 2 i 2a ustawy PIT

⁷ art. 30c ust. 2 pkt 2 ustawy PIT

poszukiwania nowych rozwiązań fiskalnych pozwalających na zniwelowanie tego ubytku.

Omawiana ulga podatkowa obowiązuje od dawna, jej rozwiązania na przestrzeni lat ulegały zmianie. Przy projektowaniu obowiązujących obecnie rozwiązań brana była pod uwagę sytuacja demograficzna, stąd ulga, jak zostało już wspomniane, preferuje rodziny wielodzietne. Należy też ponownie podkreślić, że omawiana preferencja to odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania. Ma określone uwarunkowania, co istotne jednakowe dla wszystkich podatników. Zatem każdy podatnik, którego dziecko osiąga 25. rok życia, kończy edukację, czy przekracza kryterium dochodowe, traci prawo do ulgi. Również każdy podatnik wychowujący jedno dziecko (z wyjątkiem dziecka z niepełnosprawnością), aby skorzystać z preferencji musi spełnić ustawowe kryterium dochodowe.

Odnosząc się natomiast do wątpliwości w kontekście konstytucyjnej zasady równego traktowania obywateli, uprzejmie informujemy.

Z ukształtowanego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że zasada równości wobec prawa wymaga, aby wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, były traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (por. np. wyrok TK z 18 października 2011 r., sygn. SK 2/10, OTK ZU nr 8/A/2011, poz. 83 oraz orzeczenia TK z 11 kwietnia 1994 r., sygn. K 10/93, OTK w 1994 r., cz. 1, poz. 7 i 9 marca 1988 r., sygn. U 7/87, OTK w 1988 r., poz. 1).

Jednakże równość to także akceptacja odmiennego traktowania podmiotów, które wspólnych cech relewantnych nie mają. Jeśli zatem zróżnicowanie sytuacji prawnej i faktycznej adresatów norm prawnych odpowiada obiektywnie istniejącym między nimi odmiennostom, nie dochodzi do naruszenia konstytucyjnej zasady równości (por. wyroki TK z: 23 marca 2010 r., sygn. SK 47/08, OTK ZU nr 3/A/2010, poz. 25 i 19 czerwca 2012 r., sygn. P 41/10, OTK ZU nr 6/A/2012, poz. 65).

Ocena każdej regulacji prawnej z punktu widzenia zasady równości musi być zatem poprzedzona dokładnym zbadaniem sytuacji prawnej podmiotów oraz analizą dotyczącą cech wspólnych i odmiennych (por. wyrok TK z 28 maja 2002 r., sygn. P 10/01, OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 35).

W związku z tym, że równe traktowanie podmiotów podobnych ze względu na cechę nie wyklucza odmiennego ich traktowania w zakresie, w jakim nie posiadają cechy relewantnej, istotne jest prawidłowe określenie kryterium, na podstawie którego cecha jest ustalana. Podatnicy wychowujący jedno dziecko nie są w takiej samej sytuacji, jak podatnicy wychowujący więcej dzieci. Nie posiadają zatem wspólnej cechy relewantnej, która wymagałaby ich równego traktowania.

Należy jednocześnie podkreślić, że ulga na dzieci stanowi tylko jedną z form wsparcia rodzin realizowaną poprzez system podatkowy. Ponadto w ostatnich latach wprowadzono szereg (nie tylko podatkowych) rozwiązań dla rodzin wychowujących dzieci. Do najważniejszych należą, m.in.:

- świadczenie wychowawcze (obecnie 800 zł miesięcznie) na każde dziecko do ukończenia przez nie 18. roku życia⁸. Świadczenie to zwolnione jest dodatkowo z podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 8 ustawy PIT,
- świadczenie „Dobry Start”⁹ czy „Aktywny Rodzic”¹⁰. Świadczenia te zwolnione są z podatku dochodowego na podstawie odpowiednio art. 187a ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz art. 21 ust. 1 pkt 8f ustawy PIT,
- zwolnienie z podatku dochodowego niektórych przychodów podatników mających na utrzymaniu czworo lub więcej dzieci (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT),
- zwolnienie z podatku dochodowego niektórych przychodów uzyskanych przez podatnika, który nie ukończył 26. roku życia (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT).

Rozwiązania te istotnie zwiększają skalę wsparcia państwa w wychowaniu i utrzymaniu dzieci, dlatego ulga na dzieci powinna być oceniana w kontekście całego systemu instrumentów prorodzinnych. W tym miejscu należy także wspomnieć o wspólnym opodatkowaniu dochodów małżonków, czy preferencyjnym sposobie opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dzieci. Rozwiązania te również wpływają na obniżenie zobowiązań podatkowych osób decydujących się na założenie rodziny.

Podsumowując uprzejmie informujemy, że obowiązujące regulacje dotyczące ulgi na dzieci, w tym kryterium dochodowe dla podatników wychowujących jedno dziecko, mieszczą się w granicach swobody ustawodawcy i realizują konstytucyjne zasady ochrony rodziny. W obecnych uwarunkowaniach budżetowych i geopolitycznych nie planujemy wprowadzenia rozwiązań skutkujących mniejszymi wpływami podatkowymi.

Z wyrazami szacunku

Jarosław Szatański

Dyrektor

Departamentu Podatków Dochodowych

⁸ przysługujące na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576, z późn. zm.)

⁹ zasady funkcjonowania tego programu są aktualnie uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2021 r. poz. 1092, z późn. zm.). Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 187a ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49, z późn. zm.)

¹⁰ przysługujące na podstawie ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. z 2024 r. poz. 858, z późn. zm.)